

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Zovelen..... zijn kinderen Gods

*"Want zovelen
als er door de
Geest Gods geleid
worden, die zijn
kinderen Gods."
Romeinen 8 : 14.*

"Eén vraag is brandend mij te weten,
Eén vraag die voor mij alles is:
Mag ik met recht een kind des
HEEREN heten,
Ben ik een kind van God of, ach,
heb ik het mis?"
Mogelijk zit u ook wel eens met
die vraag. Misschien is dat ook
uw grote levensvraag geworden. U
gaat zondag naar de kerk, u hebt
uw hele leven al onder het Woord
van God geleefd, u weet het al-
lemaal zo goed. Maar nu de grote
vraag: ben ik nu eigenlijk per-
soonlijk ook al echt een kind van
God? Immers, u voelt dat het daar
toch ook voor u persoonlijk op
aankomt en met een misschientje
durft u het niet te wagen. U zou
het zo graag zeker willen weten. Ja
toch?

*"Die Geest
getuigt met
onze geest dat
wij kinderen
Gods zijn!"*

Welnu, luister dan ook maar
eens goed naar het Woord van
deze tekst. Immers, hoever (en
wie) zijn er nu eigenlijk kinderen
Gods? Gods Woord zegt het hier
duidelijk. Luistert u maar: "Zo-
velen als er door de Geest Gods
geleid worden, die zijn kinderen
Gods."

"Zovelen." Dat sluit in en dat sluit
uit. Zovelen! Dat wil zeggen: die
allemaal maar die ook alleen. Niet
één minder maar ook niet één
meer...

Zovelen als er door de Geest Gods
geleid worden. Voelt u: dat is dus
het criterium waar het om draait.
Daar komt het ten diepste op
aan. Of we geleid worden door
de Geest Gods. Door die heilige
Pinkstergeest. Die daar eens ook
in Jeruzalem is uitgestort. Zo
geleid dat die Geest in ons leven

werkelijk ook de leiding heeft! Die
Geest die dode zondaren weder-
baart en vernieuwt. Die ontdekt
en ontgrondt.

Die overtuigt van zonde, ge-
rechtigheid en oordeel. Die doet
wenen over je schuld en zonde
en leert roepen om genade. Die
plaats maakt voor en heenleidt
naar de Heere Jezus Christus, om
uit Hem te nemen en aan zonda-
ren voor te stellen en deelachtig
te maken. Die die gezegende
Christus gaat verheerlijken, bij de
aanvang maar ook nog hoe langer
en meer en telkens weer...

Hebt u er kennis aan? Mag u dat
in uw eigen leven ook al in waar-
heid kennen?

Die Heilige Geest is ook de Geest
van Christus, zodat een ieder die
door die Geest geleid wordt het
ook hoe langer hoe meer alleen in
die gezegende Christus leert zoeken
en vinden en uit Hem en Zijn
borgtochtelijk verzoeningswerk
leert leven!

Nog één ding. Die Geest leidt
ook door en naar het Woord. Dat
woord is a.h.w. de "leidraad" van
de Heilige Geest, waarom een
ieder die door die Geest geleid
wordt dat Woord ook zo lief
krijgt en naar dat Woord ook zo
begeert te leven almeer. "Maak in
Uw Woord mijn gang en treden
vast." "En die gezocht door Uwe
Geest gedreven."

Dan komt er ook een wandelen
naar die Geest en een strijden en
breken met het vlees. Het vorige
vers zegt: "Want indien gij naar
het vlees leeft zo zult gij sterven;
maar indien gij door de Geest de
werkingen des lichaams doodt zo
zult gij leven."

Dan is er ook in je eigen leven de
strijd tussen vlees en Geest, tussen
die oude mens der zonde en dat
nieuwe leven dat uit God is... De
Heilige Geest leidt een zondaar
ook op de weg der heiligmaking
en godzaligheid!

Welnu, worden wij al zo door die
Geest geleid? Zovelen toch als er
door die Geest geleid worden, die
zijn kinderen Gods. Neen, letwel,
niet dus zonder meer zovelen
als er trouw naar de kerk gaan 's
zondags, als er gedoopt zijn, belij-
denis doen en Avondmaal vieren.
Neen, maar zovelen als er door die
Geest Gods geleid worden!
Ach, en van nature worden we dat
toch geen van allen.

Dan worden we ten diepste zelfs
alleen maar door een andere geest
geleid. Door die boze geest, door
die geest uit de afgrond name-
lijk, waarom we van nature toch
ook geen van allen een kind van
God, maar toch eigenlijk allemaal
alleen ook maar een kind van de
duivel zijn. "Want gij zijt uit uw
vader, de duivel", zegt Jezus ergens
Zelf!

Is het bij ons al veranderd?

Worden ook wij al door de Geest
Gods geleid? Dan alleen maar ook
zeker zijn ook wij toch werkelijk
een Kind van God, ja en daar valt
hier zelfs ook de volle nadruk op:
zovelen als er door de Geest Gods
geleid worden, die zijn kinderen
Gods. O, al zou het zelfs nog maar
zo in beginsel zijn, maar allen die
werkelijk door die Geest Gods
geleid worden, die zijn nu werke-
lijk in de volle en diepe zin van
dat rijke woord echt ook kinderen
Gods!

Kinderen, ja, en dus ook geen

slaven. "Want gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar gij hebt ontvangen de Geest van de aan-neming tot kinderen, door welke wij roepen: Abba, Vader!" Kan het

nog heerlijker? Kan het nog rijker? "Die Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn!" "Erenamen, al tesamen, Vorstentitels zijn maar schijn, Niets zo heerlijk, zo begeerlijk,"

Dan een kind van God te zijn!" Mag u het ook al zijn? Wordt u ook al door die Geest van God geleid?

G. Bouw

Ambtelijke praktijk

Christen zijn met de daad. Filemon 21 en 22a

Het voorlaatste gedeelte van de brief is van broederlijke aard. Dat wil niet zeggen dat dit in het voorafgaande niet is gebleken. Maar Paulus heeft nu afgedaan waar het om gaat: De terugkeer en de aanvaarding van Onesimus. Paulus hoopt en ziet er naar uit dat zijn hart verkwikt wordt door het horen of bemerken dat Filemon niet plichtmatig maar

als christen Onesimus als broeder heeft aanvaard. Filemon! Ik zal vreugde hebben in de Heere wanneer ik zie of hoor de vrucht van uw christelijk geloof en oprechte liefde. Paulus is ervan overtuigd dat Onesimus door de houding van Filemon ook aangemoedigd wordt om te doen wat Christus eist. Uit dit alles valt te leren hoe de onderlinge verhouding be-

hoort te zijn. De gemeenschap aan de avondmaalstafel mag geen tegenstelling vormen met het leven tegenover elkaar in de week. Zondag en werkdag behoren één te zijn. In woord en daad moet de christelijke gezindheid blijken.

Gehoorzaamheid

Nu kan gekeken worden naar wat Paulus verder schrijft. Ik heb aan u geschreven vertrouwende op uw gehoorzaamheid en ik weet dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg. Dan gaat het bijzonder over het woord 'gehoorzaamheid.' Dat woord is in onze post- moderne tijd niet 'in'. Zelfs in christelijke kringen lijkt het op de achtergrond te geraken. Eigen wil en zin te doen kan zo op de voorgrond staan alsook het tolerant zijn. Nu staat er in het Grieks dat het zelfstandig naamwoord gehoorzaamheid verbonden wordt met het werkwoord horen. In Zijn prediking heeft de Heere Jezus daar ook op gewezen. In de gelijkenis van de zaaier en ook in de gelijkenis van het huis op de rots. De Heere maakt de vergelijking. Een iegelijk dan die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet die zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft. Wat er ook mag gebeuren, het huis stort niet in en wordt niet weggevaagd (Matth. 7: 24 en 25). Een Schriftverklaarder schrijft in dit verband: er is verschil tussen horen en horen (Matth. 4:12 en 8:18). Het ware horen is tegelijk onderwerping aan het gehoorde. Het ware horen

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. G. Bouw over Romeinen 8:14 "Zovelenzijn kinderen Gods". Ds. M.C. Tanis schrijft een bijdrage over over Filemon: 21 en 22a "Christen zijn met de daad". Ds. P. Roos schrijft een artikel over de olieramp in de Golf van Mexico. Ds. P. den Butter schrijft over de dood van koning Ahazia en het schrikbewind van Athalia. Ds. K. Hoefnagel gaat verder met schrijven over "Zijn weg en de mijne." Onder de rubriek 'Sprekend verleden' treft u een tweede bijdrage aan over een preek "Jezus maakt de dode uitverkorene levend" van Eduard Meiners. Verder boekbesprekingen.

Ontmoetingsdag

We willen u alvast de datum doorgeven van de komende ontmoetingsdag: zaterdag 18 september D.V. op Urk.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 21 juli. Plaats: Geref. kerk, Vrijheidsstraat 1, Elburg. 10.30 uur Opening door ds. M.A. Kempeneers. Spreker ds. M.C. Tanis te Werkendam. Verkooptafels in pauze. 14.00 uur Ds. A.A. Egas te Middelharnis, kindervertelling W. Visser te Nunspeet, ds. H. Zweistra te Elspeet. Sluiting ds. Kempeneers. Kinderoppas aanwezig.

Ds. K. Hoefnagel 25 jaar predikant

Ds. K. Hoefnagel mocht gedenken 25 jaar predikant te zijn. We willen hem, zijn vrouw en gezin hiermee van harte gelukwensen en Gods onmisbare zegen toewensen voor de toekomst. We hopen dat de prediking, het pastoraat en het schrijven in ons blad door de Heere gebruikt mag worden tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Versijning volgende nr.

In verband met de vakantietijd zal het volgende nummer van ons blad D.V. 29 juli verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 22 juli.

AvH

geschiedt eerst recht wanneer het leidt tot gehoorzamen. Een horen-de is een horige, een gehoorzame. Wanneer nu Paulus het woord gehoorzaamheid gebruikt, dan is hij ervan overtuigd dat Filemon met Onesimus zal handelen in gehoorzaamheid aan de wil van de Heere. Nu weten we dat de wil van Jezus Christus de wil van Zijn Vader is. Jezus was gehoorzaam. In alles en onder alles. De wet van Zijn Vader droeg Hij in Zijn ingewand (Psalm 40:9). De wet des Heeren stond geschreven op de tafel van Zijn hart. Door Zijn gehoorzaamheid werkt de Heilige Geest naar de wil van de Vader in de zondaar en leidt tot de nieuwe gehoorzaamheid. Zoals dat in ons doopsformulier zo schitterend wordt aangegeven. Van die gehoorzaamheid was Filemon geen vreemdeling. Paulus was daarvan overtuigd zodat hij ook neerschreef: Ik weet dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg (vs. 21).

Omgaan met elkaar

Wat een omgaan met elkaar. Welk een gedachten van elkaar. Dit is de christelijke gezindheid. De apostel Johannes schrijft: die zegt dat hij in Hem blijft die moet ook zelf alsoo wandelen gelijk Hij

gewandeld heeft (1 Joh. 2:4). Het in Hem, in Jezus blijven, veronderstelt een blijvende gemeenschap met Hem. Daar zijn geloofsge-richtheid, gebed en meditatie bij betrokken. De levenswandel van Jezus Christus getekend in de evangeliën wordt als voorbeeld ter navolging gesteld. Zijn leven in Nazareth en daarbuiten. Zijn voetstappen die werden gezet in het duistere Galilea en het afke- rig Judea. Zo behoort het ook nu te zijn. Door de wereld van vandaag in verbondenheid aan en vertrouwen in elkaar, één met de gehoorzaamheid van Christus. Hij sprak: volg Mij! Voordat Paulus een punt zet achter zijn schrijven komt hij met een verzoek. Filemon! Bewijs mij een dienst. Maak een kamer voor mij gereed want ik hoop naar u te komen. Hij wil bij Filemon logeren. De mogelijkheid is aanwezig daar Filemon over ruimte beschikt. Paulus is er ook van overtuigd dat hij welkom is. Bij Filemon is een open deur. Wat is echte vriendschap fijn! Paulus weet dat de periode van voorar- rest die twee jaar duurt spoedig voorbij is. Daarna is hij weer vrij man en wil dan eerst naar Filemon, zijn gezin en de gemeente te Kolosse. Zeker is ontspanning

Paulus niet vreemd. Het verblijf in de natuur kan medicijn zijn. Wat kon Spurgeon genieten van Gods wonderlijk gevarieerde schepping. Zo kan het geestelijk contact veel doen. Paulus zag er naar uit. Maar zijn dienstwerk stond voorop. Het volbrengen van zijn roeping. Hij wil het ook nu voortzetten. Hij wil zolang hij mag leven gelijk zijn aan een landbouwer. Ploegen, zaaien, verzorgen en maaïen. Het uitzien naar 's Heeren oogst. Hieraan zijn Gods knechten ook nu te herkennen.

M.C. Tanis

De levenswandel van Jezus Christus getekend in de evangeliën wordt als voorbeeld ter navolging gesteld.

“Liever sterven zij in deze droefheid, dan dat zij ooit weer hun vorige genoegens zouden opzoeken, buiten en zonder God.”

G. Wisse, *De droefheid naar God*

Bijbelstudie

AHAZIA - 2

2 Koningen 9:27,28;
2 Kronieken 22:9

Ook Ahazia sterft

Jorams poging om aan de wraak van Jehu te ontkomen is mislukt. Ook Ahazia probeert te vluchten. Lukt het hem wel? Jehu achtervolgt hem. Ahazia moet ook ster- ven, zo heeft Jehu zijn opdracht begrepen. Hij is immers de zoon van Athalia en een kleinzoon van Achab en Izebel. Hij hoort dus bij het ten dode gedoemde huis van Achab. Bovendien is Ahazia in zijn hele manier van leven en in al zijn doen en laten heel sterk

op Achabs huis georiënteerd. Daarom is ook zijn leven ver- beurd. Trouwens, als Ahazia kans ziet om te ontsnappen zou hij met een legermacht uit Juda een oorlog tegen Jehu kunnen begin- nen of op z'n minst de aanhangers van Achabs huis in Israël kunnen steunen.

Aanvankelijk ontsnapt Ahazia via 'het huis des hofs'. Daarmee zal het plaatsje Beth-Haggan bedoeld zijn. Vandaar neemt hij de weg naar Jeruzalem via de opgang naar Gur. Maar daar wordt hij bijna ingehaald door Jehu die een pijl op hem afschiet waardoor Aha- zia verwond wordt. Deze buigt nu snel van de weg af en slaat de richting van Megiddo in om zo

te kunnen ontsnappen. Blijkbaar is hij dan even aan het oog van Jehu onttrokken en ziet Ahazia kans om Megiddo te bereiken. Daar vindt hij dan evenwel toch de dood. Echter niet, zoals 2 Kon. 9:27 zou kunnen doen vermoeden als gevolg van zijn verwondingen. Uit 2 Kron. 22:9 blijkt dat de dood een andere oorzaak heeft. We zullen het ons zo moeten voor- stellen dat Ahazia zich in Megiddo heeft willen verbergen, maar dat zijn schuilplaats bekend geworden is en dat hij daar toen alsnog door Jehu gedood is. Dat 2 Kron. 22:9 zegt dat Ahazia verstoken was in Samaria kan daarom niet slaan op de stad Samaria, maar op het hele gebied in het noorden van Israël,

*Wie zijn hart
aan Baäl
verpand moet
wel ontaarden.*

dat ook Samaria genoemd werd. Na Ahazia gedood te hebben heeft Jehu toen Ahazia's knechten toestemming gegeven om het lichaam van hun koning naar Jeruzalem te vervoeren en daar is Ahazia toen begraven. In de stad van David, zoals we lezen. Ondanks zijn zonden is hij dus toch ook in de stad Davids begraven bij zijn vaderen. Hij was tenslotte een kleinzoon van de godvrezende Josafat, die in zijn dagen de Heere gezocht heeft met zijn hele hart. Het blijkt ook nu weer waar te zijn dat de gedachtenis van de rechtvaardige tot zegening zal zijn. Aan de kortstondige regering van Ahazia is een ontijdig einde gekomen. Hoe moet het nu verder? Zal de lamp die naar Gods belofte zou blijven branden, toch uitgeblust worden? Hoe gaat het met Gods belofte?

Jehu heeft intussen ook verschillende familieleden van Ahazia omgebracht. Hij heeft zijn opdracht nogal breed opgevat en omdat deze familieleden van Ahazia in feite allemaal tot het huis van Achab behoren vallen ook zij naar Jehu's opvattingen onder het oordeel en moest hij ook aan hen het vonnis voltrekken. 2 Kon. 10 licht ons hier uitvoeriger over in. God blijkt de God des gericht te zijn. De zonden worden door Hem niet over het hoofd gezien. Zonden waarmee de zondaar niet breekt en die hij nooit in oprechtheid voor God belijdt en die nooit bedekt worden onder en afgewassen worden door het bloed van Christus slepen de zondaar tenslotte onherroepelijk naar het verderf. Het is alles voorspel van wat staat te gebeuren als Christus straks wederkomt om te oordelen de levenden en de doden. Wat in het noordelijke rijk al heel wat keren was voorgekomen, gebeurt nu ook in het zuidelijke rijk. Koningen worden met geweld om het leven gebracht. Koningsmoord lijkt gewoon te worden. Inderdaad, de gewelddadige dood van Ahazia kan geen moord genoemd worden. Het is een terechtstelling, een executie. Maar het geweld heeft wel z'n intrede gedaan. Zal dat zo blijven?

Athalia's schrikbewind

Nu grijpt Athalia haar kans. Is ze van streek als ze de tijding verneemt dat haar zoon dood is? Grijpt ook dat andere bericht haar aan dat haar vertelt, dat Jehu tweeën-veertig andere personen van het koninklijk huis van Juda heeft omgebracht (2 Kon. 10:14)? Er blijkt niets van. Deze vrouw staat nergens voor. Haar geweten heeft ze toegeschroeid en er is niets meer dat haar kan weerhouden om haar lugubere voornemens uit te voeren.

Athalia betoont zich een echte dochter van haar moeder Izebel te zijn. Ook die vrouw liet zich niet van haar voornemens afbrengen. Alzo ook haar dochter Athalia. Net als Izebel is ook Athalia een fervente vereerder van Baäl. Net als de moeder heeft ook de dochter een gruwelijke afkeer van de Heere en Zijn dienst. Baäl moet de enige god zijn die in Juda gediend wordt en Israëls eigen God Jahwe moet niet meer genoemd worden. Hoe probeert Athalia dat te realiseren?

Door haar huwelijk met Joram was er een nauwe band gekomen tussen het huis van Achab en dat van David. Die politieke eenheid moet worden vergroot terwijl die dan moet samengaan met een godsdienstige eenheid. In de optiek van Athalia betekent dat, dat het huis van David moet ondergaan en dat van Achab moet domineren, terwijl met het verdwijnen van Davids huis ook de dienst van de Heere plaats zal moeten maken ten behoeve van die van Baäl. Daar heeft Athalia haar zinnen op gezet.

Maar nu is Ahazia dood. En vele anderen van Davids huis zijn eveneens omgebracht door Jehu. Hoe kan Athalia haar plannen nu verwezenlijken? Wel, eigenlijk heeft Jehu haar al een mooi eind op weg geholpen. Toen Joram koning werd ruimde hij al zijn broers op (2 Kron. 21:4). Dat was voor Davids huis al een forse aderlating en daar zal Athalia het wel helemaal mee eens geweest zijn. Een volgende stap in de richting van de uitroeiing van Davids huis werd genomen toen Filistijnen en Arabieren de kinderen

van Joram ombrachten (2 Kron. 21:17). Alleen Ahazia ontkwam. En nu, na de dood van Ahazia en van nog verschillende prinsen is Athalia bijna waar ze wezen wil. Er zijn nu nog alleen maar wat jonge prinsen overgebleven, kinderen eigenlijk nog. Wie van hen zal nu koning worden in plaats van Ahazia?

Als het aan Athalia ligt niemand. Daar neemt ze dan ook de nodige maatregelen voor. Ruwe, vreselijke maatregelen. Zij die zelf ook moeder is, deinst er niet voor terug alle jonge prinsen om te brengen. Haar eigen kinderen daarbij inbegrepen. Kan een mens dan zo ontwaard worden? Kan een vrouw tot zulke daden komen? Heeft ze dan helemaal geen gevoelens meer? Dient ze niet een wrede afgod? Wie zijn hart aan Baäl verpand moet wel ontaarden. Nu haar kansen zo voor het grijpen liggen mag Athalia niet aarzelen. Haar ideaal kan ze nu verwerkelijken ook al gaat dat ten koste van het bloed van onschuldige kinderen. Athalia zal nu zelf het heft in handen moeten nemen. Daarom mag er geen enkele prins ontkomen. Ze moeten allemaal sterven, want als er één het bloedbad overleeft zal hij ongetwijfeld als opvolger van zijn vader worden aangewezen, zeer waarschijnlijk onder voogdij van een ander. Nee, dat mag niet gebeuren. Athalia moet zelf regeren. Zij zal de twee koningshuizen samenbrengen en die verenigen onder de Baälsdienst. Is dat nu enkel wreedheid bij deze vrouw? Van benedenuit bekeken is dat wellicht zo. Maar is er ook niet in deze episode van de geschiedenis van het huis van David iets te zien van de strijd die de Heere direct na de zondeval al had aangekondigd? De strijd tussen vrouwenzaad en slangenzaad. Bewust of onbewust staat Athalia in die strijd aan de kant van het slangenzaad. De duivel is er op uit om het huis van David te vernietigen en de lamp uit te blussen. De Christus mag niet geboren worden. Geen zondaar mag door Hem verlost worden. De zaak van Gods Koninkrijk staat wel erg kritiek in die dagen. Nog even, en de duivel bereikt zijn

doel. Zal hij erin slagen? Zal Gods belofte falen? Wordt de lamp toch uitgeblust? God gaat tonen dat Zijn Woord waar is en dat Zijn beloften niet on vervuld blijven. Hoe? Op een gans wonderlijke wijze. Hij heeft

er ook een instrument voor klaar. Jarenlang blijft het een geheim, waar slechts weinigen van weten. Velen hebben gevreesd dat alles toch nog zou mislukken. Alleen wie zich in het geloof aan de

waarachtige God en Diens Woord vasthield, kon staande blijven. Om zo te ondervinden dat de Heere dat Woord echt waar maakt.

P. den Butter

Kerkelijk actueel

Mexico

**In de golf van Mexico voltrekt zich een ramp van ongeken-
de omvang. Is er een lijn te trekken naar wat we lezen in Open-
baringen 16 over het water van de zee dat in bloed verander-
de, zodat alle levende wezens werden gedood (vers 2), als een
gevolg van de engel, die zijn fiool uitgoot over de zee?**

Een gigantisch groot gebied met olie besmeurd, met de gruwelij-
kste gevolgen voor vissen en vogels. In het laatste Bijbelboek, maar bijvoorbeeld ook in Jezus' rede over de laatste dingen, wordt gemeld dat de omvang en de ernst van allerlei rampen zal toenemen in de eindtijd. We zien daar in deze dagen talloos veel voorbeelden van. We kunnen menen dat er altijd rampen geweest zijn en dat is waar. Maar er is sprake van een ontwikkeling en een toespitsing van de oordelen Gods tegelijk met de voortschrijding van de tijden. Wij hebben in onze eeuwen te maken met rampspoed die onze voorouders nooit gekend hebben. Een vliegtuigcrash als in Tripoli leidt tot een enorme zee van ellende en tragiek. Daar wist men tweehonderd jaar geleden niet van. Het gebeurde niet want er waren geen vliegtuigen. Er zijn rampen die bij het gewone natuurlijke leven van alle tijden behoren. Wij hebben echter te maken met allerlei verhevigde catastrofes, die door de mens zelf en zijn machtsstreven zijn veroorzaakt. Als de mens hoger klimt op de ladder van de techniek, heeft dat tot gevolg dat hij dieper kan vallen. Deze olieramp is daarvan een goed voorbeeld. Een olieveld, aangeboord op anderhalve kilometer diepte, stort zich nu uit in de zee. Olie is een product dat we

allemaal gebruiken. Het moderne verkeer zuigt de schatten van de bodem uit. Waren er nooit auto's gekomen, dan was dit nooit gebeurd. Het is daarom wel naïef van Obama om BP te verwijten, dat zij de oorzaak zijn. De oorzaak is hij zelf ook en wij allen met hem. We moeten eens doorddenken op die lijn over het verband dat er bestaat tussen onze uitbaterij en manipulatie van de schepping en de gevolgen daarvan.

Uitvinders

Tubal-Kaïn was de eerste smid en uit die smederij is daarna de hele stroom van techniek voortgekomen, die zich verder blijft ontwikkelen, totdat het eindpunt, dat tegelijk de totale ondergang van de wereld betekent, wordt bereikt. Vroeger werden de oorlogen gevoerd met pijl en boog. De ene ridder bestreed een nabijgelegen kasteel van een vijand. Door de techniek is de oorlog in deze tijd computergestuurd. Dat heeft ongeken-
de gevolgen. Een tank is een computer. Dat is pas dodelijke precisie. Wie er wel eens iets van leest, begrijpt dat we hier kunnen spreken van demonische moordzucht. Raketten ter land en ter zee zoeken met microscopische nauwkeurigheid het doel dat vernietigd met worden. Vroeger wierpen de soldaten een tonnetje bran-

dende pek over een stadsmuur. Nu gebruiken we atoombommen. Wie iets ziet van wat gebeurde in Hiroshima, begrijpt dat de toren van Babel hier toch weer een stuk hoger lijkt gekomen te zijn. Technische "vooruitgang"?

Tubal-Kaïn had echter nog een broer, namelijk Jubal. Deze werd de uitvinder van harpen en orgels. Een heel mooie, maar ook een sterk verhullende aanduiding. Maar deze nog primitieve muziek is aangezwollen tot de vele decibels, die nu bereikt worden op een modern rockfestival, waar drank en drugs, zelfmoord en waanzin, seks en uitpattingen zich voordoen. Er vloeit bloed, er gaan huwelijken stuk, wetteloosheid breekt zich baan, verkeersongelukken zijn het gevolg, de hele maatschappij wordt ontwricht. U begrijpt waar ik terecht kom. Heel veel moderne ellende is door ons zelf veroorzaakt. De Heere slaat ons met onze eigen hoogmoed. We willen nog steeds de toren van Babel bouwen. Ik heb er in mijn loopbaan veel over nagedacht dat er zoveel leed is, dat boven het natuurlijke leven uitstijgt. Als een vrouw weduwe wordt, is dat een natuurlijke zaak. Dat is er altijd geweest. Als een vrouw in een scheiding terecht komt, doordat haar man met een ander thuiskomt, is dat een gevolg van onze cultuur, van onze zelfverheffing om het leven uit te buiten en eruit te halen wat erin zit. Dat gaat een spa dieper en slaat harder toe. En dat soort voorbeelden zijn er zoveel. In de techniek en in de samenleving. Als ouders een kind door de dood verliezen, is dat

*We willen nog
steeds de toren
van Babel
bouwen.*

Elke
vooruitgang
die een mens
zonder God
boek, is
alleen maar
achteruitgang.

een vreselijk gebeuren. Maar als ouders hun kinderen verliezen omdat zij zich radicaal afkeren van hun opvoeding en van hun ouders zelf, is dat weer een vorm van ellende van een geheel andere orde; en soms kan dat nog erger zijn.

Als het manipuleren met de verborgenheden van de schepping doorgaat (en natuurlijk gaat dat door), dan krijgen we weer te maken met nieuwe en nog veel zwaardere vormen van moeiten. Denk aan de plannen die in de laboratoria van allerlei onderzoekcentra klaar liggen. De mens moet als God worden en hij moet zelf God worden!

Dat is de vloek van de zelfverheffing. Is uitvinden verkeerd en mag de mens geen muziek maken? Waren de zonen van Lamech verkeerd bezig? In zekere zin niet, want de Heere gaf het bevel de aarde te onderwerpen. Maar een mens zonder God en zonder genade bedoelt altijd zichzelf daarmee. Het is en blijft een toren van Babel. Er zijn ook veel kerktorens gebouwd en die hadden de bedoeling om naar boven, naar de hemel te wijzen. Maar de toren van Babel wijst naar beneden, naar de dwaas die in zijn hart zegt dat er geen God is.

Elke vooruitgang die een mens zonder God boek, is alleen maar achteruitgang. Pas dat nu eens toe op enkele dierbaarheden van ons, mensen. Neem eens de auto. Een geweldige uitvinding. Geen wonder dat met name soms jongeren probleemrijders zijn en ongelukken veroorzaken, want hun auto

is een pracht stuk speelgoed. Maar wij hebben ook een auto. Wij doen er dus ook aan mee. Ja, wij zitten zo ingekapseld in onze tijd, dat we ons er feitelijk niet aan kunnen onttrekken.

Uitbuiters

Het is zeker mogelijk dat we er een redelijk gebruik van maken, maar doen we dat echt? Mexico presenteert ons de rekening. God komt met die rekening. Het hele verkeer is volkomen uit de hand gelopen. Waarom moet een aannemer uit Noord Holland met zijn vele werknemers gaan werken in Maasricht? Dat is nergens voor nodig. Het verkeer zou tot een zeer aanvaardbaar minimum teruggebracht kunnen worden, als we redelijke gebruikers zouden zijn. Waarom trekt een voorganger van Noord naar Zuid en omgekeerd? Dat zou ook niet nodig moeten zijn. We zien het 's zondags ook rondom de kerken. Zelfverheffing, misbruik van Gods gaven zit ons allen in het bloed. De zonde zit tot in onze kleinen tenen toe. Het hele moderne leven is er vol van. De meeste vliegtuigen konden aan de grond blijven, als we een redelijk gebruik van de luchtvaart zouden maken. Is reizen dus verkeerd? Nee, want Spurgeon reisde ook al naar Italië en Luther ging ook naar Rome en Abraham trok zelfs op Gods bevel naar Kanaän. Maar de moderne techniek, de expansiedrift van ons, mensen, kent geen grenzen.

De auto, de wasmachine, de radio, de TV, Internet, het zijn allemaal vervuilers, die zowel de natuur als de mensheid zelf aantasten. We vormen één geheel met dat streven. Ons eigen hart is de grootste vervuiler. Ook al trachten we alles te doen uit het geloof. Het gehele leven is vervlochten met de aders der zonde, die overal aanwezig zijn. Het geldt van de bonen in de supermarkt, die uit Egypte moeten komen, want we willen altijd bonen eten en niet alleen op die tijden waarop de natuur ons deze aanbiedt. Het geldt van de technische producten uit China die met mammoetschepen tegelijk worden ingevoerd om de technische honger van de moderne mens

te verzadigen en we begrijpen niet dat technisch, economisch en maatschappelijk het gehele leven ontworcht wordt.

Jorwerd is een dorp, dat deze dingen onderstreept. Maar dat doet elk dorp. In de eeuw van mijn vader waren de mensen niet gejaagd bezig; zeker, ze moesten hard werken, harder dan wij, maar ze werden minder overspannen. Dat ging gebeuren toen we het makkelijker kregen. Meer gejaagd ondanks meer vrije tijd, om het vlees te kunnen strelen. Begrijpt u mij wel, dat ik allerlei dingen hiermee niet wil en kan veroordelen. Maar ik spreekt over de uiteindelijke resultaten van ons menselijke streven. En dat blijft Babel, en niet Jeruzalem!

De zonde heeft zich als een kanker in ons leven, in ons moderne leven ingevreten. Meer dan ooit zien wij dat de duivel de overste dezer wereld is, die ook in de tempel als een god zit en die wordt aangebeden. We zijn in dat proces van opstand tegen God allen betrokken. Op wegen die we nauwelijks zelf voorzien. Alleen die mens, die als een mens Gods de dingen gebruikt, met dankzegging deze nemend en alles heiligend door het Woord en door het gebed (1 Tim.4:4,5). Maar dat vraagt onderscheid der geesten. Dat heeft dan ook alles te maken met autorijden en computergebruik. Ook deze zaken, het gebruiken van media en techniek, moeten we gebruiken en niet misbruiken (1 Cor.7:31). Vanuit het besef dat de tijd voorts kort is.

Zo is Mexico ook ons probleem. Horen we daarin het zuchten van de schepping (Rom.8:19-22), die we zelf hebben meegesleept in onze diepe val? Gelukkig de mens, die leert meezuchten omdat hij de eerstelingen des Geestes heeft mogen ontvangen en nog rijker dat de Geest Zelf bidt voor Zijn kerk en Gods wereld, want zonder dat alles zou deze vervuiling de grote ondergang van alles betekenen.

P. Roos

“Met deze ware droefheid naar God nu gaat gepaard een hartelijk leedwezen over de zonde, en een niet minder hartelijk belijden derzelve; met diepe beschaamdheid voor God. David zegt er van in Ps. 32: “Mijn zonde maakte ik U bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet; ik zeide: ik zal belijdenis doen van mijn overtredingen voor de Heere; en Gij vergaaf de ongerechtigheid mijner zonde.”

G. Wisse, *De droefheid naar God*

Zijn weg en de mijne -2

We hebben gezien dat de weg van Christus een unieke weg is. Maar de smaadheid die Hij droeg is ook het deel van al de Zijnen. Voor hen geldt ook dat zij door vele verdrukkingen zullen ingaan in Gods Koninkrijk: door lijden tot heerlijkheid.

Maar nu het tweede deel van de vraag: moet het voor een mens eerst kerst worden, daarna goede vrijdag, pasen en pinksteren? Ik zou niet weten waar de Schrift dat leert. Er is wel orde in het werk van God, ook onderwerpe-lijk, maar aan een systeem is God niet gebonden. Want daar hebben we het over immers, over Gods werk in ons.

Dus wel een te onderscheiden orde? Ja, dat wel. Aan kerst gaat advent vooraf. Aan de vervulling van de belofte gaat het verlangen naar de vervulling, het hopen op de vervulling, het uitzien naar de vervulling vooraf. De Heere geeft werkzaamheden met Zijn belofte-woord. Hoopt op de HEERE gij vromen, is Israel in nood, er zal verlossing komen! De Bijbel geeft ons vele voorbeelden. Om in de sfeer van advent en kerst te blijven: Simeon kreeg eerst de belofte dat hij niet sterven zou eer hij de Christus des Heeren zou zien. En op de dag van de voorstelling in de tempel heeft Simeon de Zaligma-ker in zijn armen mogen nemen.

“Zelfs kunnen de beloften Gods, zoals zij daar staan in de Schrift, haar niet helpen, als Gods Geest die Schrift niet onwederstandelijk en krachtdadig aan haar persoonlijk toepast. Alle vloeken zijn voor haar. Beloften niet één, tenzij de Heere haar er deel aan geeft.”

G. Wisse, *De droefheid naar God*

Een ander voorbeeld. Aan de hemelvaart van Christus ging de hellevaart aan het kruis vooraf. Zo kunnen we stellen dat er ook bevindelijk geen hemelvaart zonder hellevaart is. Wat dat inhoudt? Niet dat de zondaar in de beleving werkelijk ter helle vaart, maar wel dat hij zijn helwaardigheid gaan inleven en voor God belijden. Denk aan de moordenaar aan het kruis. Hij kreeg de toezegging dat hij naar het paradijs zou gaan: een hemelvaart werd hem beloofd. En dat om Christus wil, Die voor hem ter helle zou varen in een bange Godsverlating. Maar de toezegging kwam tot hem in de weg van de vernedering en de belijdenis van schuld en doemwaardigheid: Wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben, zo beleed hij. En de Heere vervulde ook in dat ellendige leven Zijn belofte: wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

Zo zijn er meer voorbeelden te noemen. Maar we kunnen niet tegen Simeon zeggen dat het ook nog pasen en pinksteren moet worden. Ik geloof dat het daar op dat tempelplein kerst, pasen en pinksteren op ene dag tegelijk voor hem was. Hoor hem maar zingen: mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien! Hij werd door de Heilige Geest in de tempel geleid. Dat is dezelfde Geest Die met de pinksterdag rijk werd uitgestort in de kerk. Zeg dus niet: wat wist hij nu van het kruis, van opstanding uit de doden en van Jezus heen-varen naar de hemel? Hij mocht daar staan in het geloof en het geloofsoog ziet scherp en soms eeuwen vooruit. Denk maar aan Abraham, die Christus' dag gezien heeft, naar Jezus eigen woord in Johannes 8:56. Uit die tekst blijkt ook weer dat het tot een zien kwam in de weg van het verlangen: advent gaat aan kerst vooraf. Overigens blijft het geloofszien ten dele: wij kennen ten dele. Er is altijd weer plaats voor verdieping

en verlangen naar bevestiging: kortom: men blijft hongerig en dorstig naar Gods gerechtigheid. Je blijft in jezelf ellendig en arm en je leeft pas weer op als God je arme ziel verkwikt door Woord en Geest.

God is niet aan een bepaald systeem gebonden. Hij bindt ons wel aan het Woord als het middel waardoor Hij zondaren onderwijst in de weg en hen leert wat nut is en belooft daarbij de werking van Zijn Geest Die de waarheid innerlijk doet beleven.

In het werk in ons hart zien we wel dat God een God van orde is. Onze Heidelbergse is daar duidelijk in als het de drie stukken behandelt. Er is geen kennis van het stuk der verlossing buiten de kennis van mijn zonde en schuld om. En de dankbaarheid leeft in dat hart, dat het wonder van Gods verlossende zondaarsliefde heeft geproefd.

Zo moet het ganse Woord van God verkondigd worden. Dan komen al die wondere aspecten van Gods werk voor en in een mens aan de orde. En mag de prediker de vraag niet voorbijgaan of zijn hoorders kennis aan deze zaken hebben. Het is onzin te zeggen: ik heb nog niet genoeg dit of dat, want dat zul je nooit hebben. En waarom zegt een mens dat? Wil hij nou met alle geweld wat zijn en wat hebben? Ik denk dat dat er achter zit. Wij willen niet ontkleed, maar gekleed worden. Als ik op mijn plaats ben zeg ik Johannes de Doper na: Hij, de Heere Jezus Christus moet wassen, toenemen, en ik moet...minder worden! En die twee zaken zitten aan elkaar vast.

Bij een beleving van het wondere kerstgebeuren blijft er aan mijn kant niets dan schande en schaamte over: zo diep wilde Hij buigen en afdalen, omdat ik zo nameloos diep verloren lig voor God. En als het goede vrijdag mag zijn in mijn ziel en ik met het

God is niet aan een bepaald systeem gebonden.

geloofsoog op dat dierbare kruis mag zien, dan krijgt al mijn trots een knak en een knauw en leer ik dat bij het zien van Zijn liefdeoffer aan mijn kant slechts past het offer van een verbroken hart en een verslagen geest. En weet je wat pasen voor Petrus in hield? Op het moment dat hij zijn Meester bij verrassing mocht ontmoeten, heeft hij dieper gebogen dan ooit

en een zee van tranen geschreid. En op die blijde pinksterdag kom ik in Jeruzalem verslagen mensen tegen die het slechts moeten hebben van de vergeving der zonden. Wat wordt die Koning dan groot, en heerlijk, en beminnelijk, en al mijn liefde waardig. En als Hij mij dan die ene vraag stelt, die treffende en ontroerende vraag, niet: heb je genoeg dit en dat geleerd, maar:

hebt gij Mij lief?, o dan durf ik het niet te ontkennen. Ik moet er wel bij zeggen: Heere, Gij weet alle dingen. Maar ik moet ook zeggen: Gij weet dat ik U lief heb!

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Eduard Meiners (3)

Hij kent
droefheid over
de zonde, over
de verberging
van Gods
aangezicht, over
het vertrek van
Christus, over
de overgebleven
verdorvenheid,
traagheid,
nalatigheid,
harteloosheid en
ongevoeligheid.

Na geschreven te hebben over de doodsstaat van de gevallen mens willen we nu iets doorgeven over het geestelijk levend zijn. Christus geeft de uitverkorenen het geestelijke leven. Meiners geeft de volgende omschrijving: "Door dit leven moeten wij verstaan: een rechte werkzaamheid van de gehele mens, die voortvloeit uit de vereniging des geloofs met Christus, geregeld naar het voorschrift van Gods Woord en gericht op Gods eer; en die gepaard gaat met een goed en gerust geweten."

Gelovige werkzaamheid van de gehele mens

Wie geestelijk leven kent denkt met zijn *verstand* na over God, Christus, de waarheden van Gods Woord, de plichten, de hemel en vele andere zaken. We lezen daarvan in Psalm 1 "hij overdenkt Zijn wet dag en nacht." Een mens is geestelijk levend als zijn *oordeel* geestelijk werkzaam is in het overwegen van de geestelijke dingen en die geestelijke dingen van grote waarde acht. We lezen daarvan in Psalm 73 "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid." Christus en de kennis van Christus wordt op hoge prijs gesteld. Paulus getuigt daarvan: "Ja, gewisselijk, ik acht

ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen, schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen." Filipp. 3:8. Een mens is geestelijk levend als hij met zijn *wil* werkzaam is met Goddelijke dingen. Hij wil doen wat de Heere hem opdraagt. We denken aan de woorden van Paulus toen de Heere hem had neergeveld, Hand. 9:6, "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" De *hartstochten en genegenheden* richten zich op de juiste wijze op de goede voorwerpen. De *liefde* gaat uit naar God, Christus en Gods kinderen. De *haat* richt zich tegen de zonde en al wat zondig is. De zonde is Godonterend en scheidt van Gods gemeenschap af. De *blijdschap* is in God en in de zoete gemeenschap met God, hij is zeer vrolijk in de Heere. (Jes. 61:10a). Hij is verblijd in het doen van Gods wil. We lezen in Psalm 119:14 "Ik ben vrolijker in de weg Uwer getuigenissen als over alle rijkdom." Hij kent *droefheid* over de zonde, over de verberging van Gods aangezicht, over het vertrek van Christus, over de overgebleven verdorvenheid, traagheid, nalatigheid, harteloosheid en ongevoeligheid. Hij *ijvert* voor God en tegen de goddeloosheid. Er is *verwondering* over Goddelijke zaken zoals Gods deugden en werken in de natuur en in de

genade, over de hemel en over de gelukzaligheid. Een mens leeft geestelijk als hij zijn *zintuigen* op de juiste manier gebruikt. Hij *hoort* het goede, hij *ziet* Gods werken, hij *smaakt* dat de Heere goed is, hij *ruikt* de verkwikkende reuk van Christus en Zijn genadegaven, hij *voelt* Gods liefde. De mens leeft geestelijk als hij zijn *lichaamsdelen* gebruikt tot de dienst des Heeren. Zijn *ogen* om de wonderen des Heeren te zien, zijn *oren* om te horen wat goed voor hem is, zijn *tong* om Gods lof te vertellen en de naaste te stichten, zijn *handen* om het goede te doen en ijverig zijn werk te verrichten, zijn *voeten* om naar de kerk te gaan. Een mens leeft geestelijk als hij bezig is in de *oefening van allerlei christelijke deugden*, waarvan de voornaamste de liefde is. Paulus spreekt over matigheid, rechtvaardigheid en godzaligheid (Titus 2:12). Hij strijdt tegen de zonde, hij kruisigt het vlees met de bewegingen en begeerlijkheden, hij doodt de leden die op de aarde zijn. De mens die geestelijk levend is wijdt al de krachten van ziel en lichaam aan de Heere.

De geloofsvereniging met Christus

Waaruit komt dit alles nu voort? Al die werkzaamheden vloeien voort uit de geloofsvereniging met Christus. Meiners zegt het

volgende: "Zolang de mens buiten Christus is en blijft, zolang is hij dood; maar zodra hij door een gevoelige ondervinding van zijn eigen ellendigheid, van Jezus' algenoegzaamheid en gewilligheid uit zichzelf naar Jezus gedreven wordt, Hem alleen en geheel aanneemt en zich ook onbepaald aan Hem overgeeft, met één woord, zodra hij in Jezus gelooft, dan begint hij terstond te leven. (Hab. 2:4). En dat is geen wonder, want Jezus en de gelovige mens worden door het geloof op het nauwste verenigd. Jezus komt in het hart wonen (Joh. 14:23; Ef. 3:17). Zou daar nu geen leven ontstaan waar Jezus is? Temeer daar Hij er niet ledig maar werkzaam is, en daar de gelovige mens ook wederom met Jezus op een voor ons onbegrijpelijke wijze verenigd wordt, zodat hij één plant (Rom. 6:5) en één geest met Hem wordt (1 Kor. 6:17)." Het is een onzichtbare, geestelijke, wederzijdse werkzame en eeuwigdurende vereniging die hier begint en in de hemel volmaakt wordt. Uit deze geloofsvereniging ontspringt het geestelijke leven. Jezus komt in het hart en gaat daar werken. Jezus geeft aan de ziel nieuwe hebbelijkheden of vermogens. Het verstand krijgt het vermogen om geestelijke dingen te onderscheiden. De wil gaat willen wat God wil. Geestelijke werkzaamheden worden geboren. Jezus vervult het hart met liefde en doet het door de liefde werken. Een geestelijk mens richt zich naar het voorschrift van Gods Woord. Eigenwillige godsdienst heeft geen waarde. Het geestelijk leven richt zich op de eer van God.

Een goed en gerust geweten

Wie geestelijk leven kent weet wat een goed en gerust geweten is. We lezen in Psalm 119:165 'Die Uw wet beminnen, hebben grote vrede.' Het geweten klaagt de levenden niet meer aan als vijanden van God. Het geweten geeft getuigenis dat zij Gods vrienden zijn. Meiners schrijft: "Ondertussen hebben degenen die geestelijk leven bezitten niet allen een gelijke mate van gevoelige vrede en blijdschap; ook worden zij haar niet altijd evenzeer gewaar. Zij hebben

ook hun dagen van duisternis, benauwdheid en rusteloosheid (zie Psalm 23:4; 77:3; 88:15-18; Jes. 50:10). En het behaagt God wel sommigen van hen weinig of niets daarvan hier op aarde te doen genieten. Maar in de hemel zullen zij die vrede allen met elkaar volmaakt ondervinden. Daar

zal eeuwige blijdschap op hun hoofden zijn, vrolijkheid en blijdschap zullen zij daar verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden (Jes. 35:10)."

A. Van Heteren.

Boekbespreking

Wilhelmus à Brakel, Matthew Henry, Petrus Immens, Willem Teellinck, Verbroken voor u, meditaties rondom het Heilig Avondmaal, gebonden, 84 blz., € 10,90, ISBN 978-90-336-08346, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn.

Het is een goede zaak bij auteurs uit het verleden te rade te gaan met betrekking tot het Heilig Avondmaal. Er valt veel van hen te leren. Het boekje is samengesteld door J. Kranendonk-Gijsen. Op blz. 32 en 33 schrijft Teellinck over de noodzaak van het ware geloof, maar heeft daarbij ook oog voor de bekommerden. "Daarom, al kunt u misschien niet vast en zonder enige twijfel geloven in de vergeving van uw zonde en de genezing van uw gebreken, als u daar slechts naar uitziert, tóch zult u een welkome gast zijn aan de tafel des Heeren als u daar eerlijk en oprecht naar hongert en dorst. Want u hebt te doen met die genadige Heere, Die het gekrookte riet niet zal verbreken en de rokende vlaswiek niet zal uitblussen. Hij heeft beloofd dat degenen die oprecht hongeren en dorsten naar de geestelijke gaven, door Hem verzadigd zullen worden." Op blz. 48 en 49 schrijft Teellinck over de kennis van de drie stukken: ellende, verlossing en dankbaarheid. "U zult door het gebroken brood, als het beeld van de gekruiste Christus, uw *ellende* leren kennen. U hebt immers verdiend door de grimmige toorn van God verbroken te worden, zoals dat met het brood gebeurt en zoals de Heere Jezus Christus (dat onschuldige lam) om uw zonden is gemarteld geworden." Tenslotte willen we nog een enkel woord van Wilhelmus à Brakel

doorgeven over het gaan naar de kerk op de avondmaalszondag (blz. 70): "Als u uit uw huis door de straten naar de kerk gaat, ga dan met uw hart uit de wereld. Met Abraham uit Ur, met Lot uit Sodom, met Israël uit Egypte. Laat alle aardse gedachten, begeerten en zorgen achter u. Loop over de straat met het hart van een vreemdeling die zich naar de hemel, naar het vaderland spoedt. Ga biddend, verlangend en uitziend naar de Heere."

Dr. C.A. van der Sluijs, Spurgeon een spelbreker, Een unieke man in een bijzondere tijd, gebonden, 324 blz., € 19,90, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer, ISBN 978-90-239-2413-5.

Deze biografie over Charles Haddon Spurgeon is gebaseerd op de dissertatie uit 1987 van dr. C.A. van der Sluijs. De auteur plaatst Spurgeon in de grote verbanden van de religie- en cultuurgeschiedenis van het victoriaanse tijdperk in Groot-Brittannië, West-Europa en Amerika. Het boek ontleent zijn titel aan de leergeschiedenis van het victoriaanse tijdperk in Groot-Brittannië, West-Europa en Amerika. Het boek ontleent zijn titel aan de leergeschiedenis waarbij Spurgeon betrokken was. Voor liefhebbers van Spurgeon is een vlot en gemakkelijk leesbaar boek verschenen.

Theologische vaktaal wordt zo weinig mogelijk gebruikt. Spurgeon leefde van 1834-1892. Op jonge leeftijd las en begreep hij werken van John Owen, Richard Sibbes, John Flavel en Matthew Henry. Toen hij 17 jaar was hield hij zijn eerste preek.

Op negentienjarige leeftijd werd hij predikant van een baptistengemeente in Londen. Steeds moest een nieuw en groter kerkgebouw in gebruik genomen worden. Uit-

eindelijk had hij omstreeks 10.000 hoorders. Op blz. 282 en 283 lezen wij dat Spurgeon politiek en prediking niet gescheiden hield. In 1881 sprak hij deze woorden in de Metropolitan Tabernacle: "Ik hoor vaak zeggen: 'Breng religie niet in de politiek.' Maar dit is nu precies waar ze wel gebracht moet worden.

Ik zou willen dat het kabinet en de leden van het parlement het werk van de natie zouden doen als voor Gods aangezicht. En ik zou willen dat de natie ten aanzien van oorlog voeren of vrede sluiten de zaken zou overwegen voor Gods aangezicht." De auteur spreekt in dit verband over theocratische aspecten van de prediking van Spurgeon. Maar dit alles betekende niet dat zijn prediking een politieke prediking is geweest. Spurgeon was in de eerste plaats prediker van het evangelie. In 1886 zei hij: "Ik hoorde terloops dat een arm dienstmeisje mij de waarheid had horen preken en Christus gevonden had; en ik moet u eerlijk bekennen dat me dit meer interesseert dan heel het stijgen en dalen in de peilingen van Whigs of Tories. Wat doet het er eigenlijk toe wie er in het parlement zit, zolang er maar zielen behouden worden? Dat is het belangrijkste."

H. Bor, Echt belangrijk, Nadenken over het doel van je leven, gebonden, 102 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2282-8.

De onder ons bekende evangelist H. Bor, die al vele jaren in Gent werkzaam mag zijn, heeft een mooi boekje geschreven wat stof aanreikt om na te denken over het doel van het leven. Op eenvoudige en aansprekende wijze worden vijf Bijbelteksten behandeld waarin het gaat over 'één ding'. Voorbeelden uit eigen opvoeding, uit eigen ervaring als evangelist in Gent en uit datgene wat hij meemaakt in de gevangenis waar hij ook werkzaam mag zijn, zijn verwerkt in het boek. Iets van de inhoud van dit boekje willen wij u doorgeven. Op blz. 74 lezen we "De zondige begeerte kent een drieslag: begeerte, zonde, dood. Dat lezen we bij Jakobus: 'Maar

een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt. Daarna de begeerlijkheid, ontvangen hebbende, baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde, baart den dood' (Jakobus 1:14, 15)." Op blz. 76 lezen we van een andere drieslag: "De reine begeerte kent ook een drieslag: begeerte, leven, zaligheid. De begeerte die uit God komt, die rein en zuiver is, die de Heilige Geest werkt, die begeert het leven, het ware leven." We sluiten ons van harte aan bij het slot van het voorwoord: "Moge de Heere ook dit boek als een kleine bijdrage zegenen aan de harten van jong en oud. Dat we als arme zondaren God zó leren te kennen, zoals Gods Woord dat ons aangeeft. Dat dan dit boek ertoe mag bijdragen dat Gods Naam verheerlijkt wordt."

Christelijke Gereformeerde Kerk, Coloniastraat 25, Rotterdam West, 19 november 1926- 1 juli 2009, fotoboek.

Helaas moest de gemeente 1 juli 2009 opgeheven worden. Het is een goede gedachte geweest om een fotoboek samen te stellen. Het ziet er schitterend uit. Het is voor € 19,90 inclusief verzendkosten te verkrijgen bij Rein Kok: tel. 06-51782493, fax 010-2020532 of bij K. Kok e-mail: k.kok@houtwerf.nl Zeker voor oud-leden is dit een prachtige herinnering aan de gemeente van Rotterdam-West, maar ook predikanten die er in het verleden zijn voorgegaan of belangstellenden komen in het bezit van een mooi fotoboek als ze het aanschaffen.

Ds. H. van der Ham, De minste der broederen, Uit het leven van ds. N. de Jong, ds. M. Baan, ds. P. Sneep, ds. F. Bakker en dhr. A. van Rossem, uitgave De Groot Goudriaan, Kampen 2010, gebonden, 285 blz., € 24,90, ISBN 978-90-8865-149-6.

We zijn ds. Van der Ham dankbaar dat hij dit boek heeft gepubliceerd. Het ziet er keurig verzorgd uit, bevat veel illustraties, maar is bovenal rijk van inhoud. Een aantal Christelijke Gereformeerde voorgangers wordt getekend. De verklaring van de titel die dit

boek draagt vinden we in het voorwoord. "Door genade hadden ze alle vijf iets ervan geleerd, van ootmoed en de minste-der-broederen te zijn. Het ambt is dienen." Op zorgvuldige wijze zijn historische gegevens bij elkaar gebracht van de beschreven voorgangers. Meditaties of preken van hen zijn opgenomen. De auteur heeft er heel wat spuurwerk voor verricht. Het boek begint met ds. N. de Jong (1899-1980). Hij was een echte Christusprediker, een rijke Christus voor een arme zondaar. We lezen op blz. 21 en 22 "Hij kon dat zo uitstallen: Christus als Persoon en Zijn werk! Centraal stond het borgwerk van Christus, verheerlijkt in de harten van zondaren en de weg waarop dit door de toepassende bediening des Geestes persoonlijk beleefd en ervaren wordt. Zijn prediking was duidelijk Schriftuurlijk- bevindelijk." Dan wordt het leven van ds. M. Baan (1905-1973) geschetst. Over zijn prediking lezen we op blz. 93. Er wordt een citaat gegeven uit een preek over Romeinen 5:6 *Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.* "Alleen bij ontdekking van onze goddeloosheid voor God, zal het genade-Evangelie van Goede Vrijdag betekenis voor ons zieleleven kunnen krijgen. Het Evangelie van de Goede Vrijdag heeft de Heere Zelf in de tekst geadresseerd aan: Goddelozen, die krachteloos zijn, dat wil zeggen zonder enig vermogen om zichzelf te kunnen verbeteren." Vervolgens wordt aandacht besteed aan de levensgang van ds. P. Sneep (1916-1976). Hij was predikant op artikel 8 (singuliere gaven). Over de inhoud van zijn prediking lezen we op blz. 154 "Als iemand met zijn schuld voor God bekend gemaakt wordt, ach, dan wil hij wel betalen, maar hij kan niet. Of hij brengt allerlei betaalmiddelen die niet gangbaar zijn. Als hij door de Heilige Geest tot de ontdekking komt dat alles wat hij wil bijbrengen om God te bewegen, *waardeloos* is, dan gaat hij onderschrijven: Het kan niet; het kan in der eeuwigheid niet! Hebt u dat al geleerd? En dan dat eeuwige wonder – want dat is een

wonder! Dan denk ik nog aan die oude ds. D. Driessen, van wie ik zo heel veel geleerd heb. Hij zei: 'Als zalig worden nog nooit een wonder geworden is, haal dan maar een streep door je hele bekering, want dan deugt er niets van.' Zo is het zalig worden een wonder, want dat wonder komt hier nu in openbaar, dat voor een volk, dat niet betalen kan, aan de gerechtigheid Gods, God Zelf een weg heeft uitgedacht om hen met God te verzoenen en in Zijn gemeenschap te herstellen. Dat heeft Hij gedaan in de stilte der eeuwigheid. Toen heeft Christus Zich Borg gesteld voor dat volk. Wat zij niet konden, dat wil Hij in hun plaats volbrengen." Hierna wordt het leven van ds. F. Bakker (1919-1965) beschreven. Van hem zijn twee preken opgenomen. Op blz. 200 en 201 wordt er aandacht voor gevraagd dat ds. F. Bakker duidelijk een woord had voor de *bekommerden*. "Er is een bekommerd volk. O, het kan zo donker zijn. Het kan zo gesloten zijn. Geen uitgang en geen doorgang. Dat wil zeggen: een gesloten hart en een gesloten hemel. Ze kunnen zo bedolven raken onder de raadselen, al is het soms maar onder de omstandigheden van het leven. En toch te weten wat er in het verleden gebeurd is, maar ze kunnen het er niet mee doen. Ze vrezen, dat ze tot Kaïn zullen verzameld worden en tot Judas en tot Demas. Ze vrezen, dat ze terecht zullen komen bij de vloekers en de spotters. Dan is er toch nog een kenmerk. Want weet u wat de grootste droefheid is van dat volk? God te missen. En de grootste blijdschap is iets van Gods gemeenschap te ervaren. Als dat waar is geworden, de grootste droefheid en de grootste blijdschap, och, dan kan de duivel dezulken in de hel niet gebruiken. Daar kan de satan niets mee beginnen en de helwaardigen komen juist niet in de hel. Daarom, zalig degene, die zijn helwaardigheid leert beleven. Al kan hij het er niet mee doen, al is het de grond niet, het is toch de weg. De laatste grond is Jezus, en dat zal alleen maar kunnen zijn, zoals Jakobs

laatste woord: *Uw zaligheid*. Dat is het enige houvast. 'Uw zaligheid, HEERE.' Dat wil zeggen: ik heb er niets aan gedaan. Dat moet ge maar leren, dat er niets aan te doen valt. Buiten Jezus geen kerk, geen zaligheid, geen hemel. O, wat is het dan nodig om buiten Jezus een verloren mens te worden. Dan is het nodig om aan deze zijde ook te leren vragen: *op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!*" Tenslotte wordt een levensschets gegeven van dhr. A. van Rossem (1906-2003). Vele jaren heeft hij in Ameide mogen dienen als lerend ouderling. We willen een fragment weergeven van een catechismuspraak die hij hield over de vraag wie ten avondmaal mogen gaan: "Wie mogen ten avondmaal gaan? Wie worden daar geroepen? Al diegenen, maar ook alleen zij, die uit de duisternis geroepen zijn tot Gods wonderbaar licht. Waar een keus gevallen is op God. Waar een breuk geslagen is met de wereld en de zonde. Die een God voor hun hart en een Borg voor hun schuld zoeken. Die worden genodigd. Daar worden zij genodigd die het kunnen zeggen: Ik ben met Christus gekruist, en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Het verzekerd geloof. Maar ook die het 'o God wees mij, de zondaar genadig' stamelen. Het toevluchtnemend geloof. Dus geen afbekeerde mensen. Die zijn er niet. Wel bekeerden. Als ik nu de hoogste trap niet ken, och mochten we dan de laagste trap maar kennen. Dat is het toevluchtnemend geloof. Wat is dat? Dat is de begerende, de dorstende daad des geloofs. Om genade, en de Heere Jezus, en Zijn gerechtigheid ook voor mij te hebben. De toevluchtnemende daad des geloofs in het opzien van de tollenaar, het aankleven van de Kananese vrouw. Het geloof van hoogachting. Weet u het geen naam te geven? Is dit de taal van uw hart, wat de catechismus zegt? Heil u! Zalig zijn ze, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, zij zullen verzadigd worden. Komt dan, want alle dingen zijn voor u gereed." We willen dit boek van harte bij u aanbevelen.

Ds. A.J. Wijnmaalen *Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, verslag van de begrafenis en acht preken, gebonden, 174 blz., € 15,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2285-9.*

Ds. A.J. Wijnmaalen werd in 1944 predikant van de Hervormde gemeente in Leerbroek. Daarna stond hij in Oldebroek en Maartensdijk. Op 11 januari 2009 is hij overleden op 94-jarige leeftijd. Tot op zeer hoge leeftijd heeft hij het woord mogen uitdragen Dit keurig uitgevoerde boek bevat de toespraken die tijdens de begrafenis gehouden zijn door ds. A.C. Rijken, ds. J. Roos en ds. Tj. de Jong en het dankwoord van dhr. L.A. Wijnmaalen, zoon van de predikant. Het boek bevat een voorwoord van ds. F. Mallan waarin we lezen: "We mogen geloven dat ds. Wijnmaalen en zijn echtgenote dezelfde genade mochten deelachtig zijn, al keek ds. Wijnmaalen meer tegen zijn vrouw op dan tegen zichzelf. Ik heb hem gekend als een man die maar heel laag over zichzelf dacht. Als ik nu de acht preken heb gelezen die ook in dit boek te vinden zijn, heeft me dat met verwondering vervuld. De inhoud van zijn preken is geen andere geweest, dan die we zelf in ons kerkelijk leven steeds hebben voorgestaan." Zelf heb ik ds. Wijnmaalen lange tijd meegemaakt als lid van het bestuur van de GBS. Onder de opgenomen acht preken zijn twee biddagpreken, een kerstpreek en een nieuwjaarspraak. Wie ds. Wijnmaalen heeft gekend, zal er zeker belang bij hebben dit boek aan te schaffen en te lezen. We willen iets doorgeven uit de preek die gaat over de Parel van grote waarde (blz. 142 en 143): "Alles kwijt. Dat is met geen pareltje goed te maken. Dat is met geen verandering, met geen bekering goed te maken, met geen bevinding goed te maken. Maar dan hebben we Hem van node om dan alles te verliezen, en in Hem alles te vinden voor de tijd en voor de eeuwigheid. En die Parel van grote waarde, Christus, krijgt steeds meer en meer waarde voor de ziel. Als ze uit Hem bediend en door Hem onderhouden mogen

worden, mogen ze in de eenzaamheid Hem wel eens bewonderen: *U al mijn liefde waardig schatten*. Ach, Hem hebben ze nodig, om uit Hem bediend en door Hem onderhouden te worden, maar ze kunnen zo menigmaal die Parel aan zijn plaats laten, dagen zonder getal. Maar als de Geest levendig wordt, dan gaan de uitgangen van hun ziel naar die Parel om Zijn glans te mogen bewonderen, Zijn witheid te mogen bewonderen, en dan gaat die Kerk, als ze uit hem bediend worden, beoefenen: die Parel is rond, want die grote Parel, Hij werd veracht: *Kruis Hem! Kruis Hem!* Hij is dierbaar voor de Kerk en noodzakelijk, om alles in Hem te vinden: Hij is mijn Koning, mijn Goël."

Ds. J.C. den Ouden, De tweede brief aan Timotheüs, Bewaar het Woord, gebonden, 135 blz., € 13,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-2990-7.

De auteur is predikant van de hersteld hervormde gemeente te Rijssen. Het boekje is verschenen in de serie 'Aan u geschreven'. Het boekje is geschikt voor Bijbelstudie. We willen u een citaat doorgeven van blz. 107 waar het gaat over

het niet verdragen van de gezonde leer en het op zoek gaan naar leraars die wat bijzonders hebben te zeggen (2 Tim. 4:3 en 4) "De kerk gaat steeds meer lijken op een winkel waar de klant koning is. We lopen de schappen langs en kiezen wat we lekker vinden. Kerkgangers worden consumenten. En ze lopen van de ene winkel zo naar de andere winkel die wat aantrekkelijker is. Het besef van heiligheid en goddelijkheid van het Woord raakt steeds meer weg. Heb je die dominee al gehoord ...? Over een halfjaar staat er een

ander op die nog geweldiger is. En zo zoeken ze voorgangers die hun behoeften bevredigen. 'Naar hun eigen begeerlijkheden': de voorgangers die ze uitzoeken strelen hun luisteraars met woorden. Ze komen tegemoet aan de behoeften van de hoorders. Ze spreken zachte woorden en laten na de zonden te bestraffen. Bij zulke voorgangers is de klant koning. De boodschap wordt aangepast aan de smaak van de hoorders."

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl. Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementenprijs € 12,50 per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en Canada 10 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

WELKOM OP DE CGO

Weleens gedacht aan een toerustingscursus?

Welke vakken? Bijbelkunde, dogmatiek, Ethiek, Kerkelijke orientatie, Kerkgeschiedenis, Bijbelse oudheidkunde, Sekten en stromingen en Apologetiek.

Inhoud vakken: Informatie op website of bij de voorlichter.

Waar? Op zaterdagochtend in Goes, Dordrecht, Gouda, Amersfoort, Kampen en Rijssen. Op donderdagavond in Gouda.

Info: www.cgo.nu
J. van Roest. Tel. 010-4717223

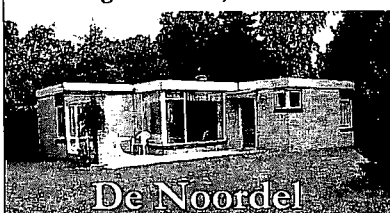

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiehuizen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Stichting steun Messias belijdende Joden

Postbus 22 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:
Ds. G. Bouw
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de evangelieverkondiging door Messiasbelijdende Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevergadering
of verenigingsavond